

(א) ערכין כט: [ע"ש],
(ב) [לעיל לג. לקמן קט.],
(ג) [ערכין סה.], (ד) [לעיל
מא. [ע"ש] גג.], (ה) [ע"ש
קד.], (ו) [מענין כה.], (ז) [ע"ש
איו. רע"ג].

הגהות הב"ח

(א) גמ' אכל היבא דליכא
תבואה סלקא: (ב) רש"י
ד"ה הא אכל וכו' דידיה
גרס הס"ד ואח"כ מ"ה
סלקא ליה: (ג) [א] תוב'
ד"ה אכל וכו' דלי אמת
בשלמא דמכת מדינה:
(ד) בא"ד כי אישתדוף
רובא: (ה) ד"ה תמיב וכו'
רוח גבורה כ"ל וואת
ו' נמנמק:

מוסף רש"י

אינו עולה לו מן
המנין. השמי שנים, דהא
שני תבואות כמיב שמי
שנים הראוין לתבואה
משהה ציר לוקח (שד"ח
כס.). אפקעתא דמלכא
דיא. מלת המלך (יע"ל
לש.). דמתוין עדי דובי
בקרנייהו. ר' חנינא בן
דוסא הוה ליה חק עין,
אמרו ליה קא מפסין שירן
(שמות) אמר אי קא מפסין
יכליתו דובי (דובים חלבים
בשמות) ואי לא כל דהא
ומדא תמיב לאורתא דובא
בקרנייהו, לאורתא אימי כל
מדא ומדא דובא בקרנייהו
(תענית כה. ורש"י).

המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא קו.

מאי. מי אמרינן ארבע שדות ססבינותיה לא נשדפו או דלמא
אמר ליה אילו היו זרועות תבואה אף הן נשדפו: וזע אחר מאי.
אם תמצא לומר אספקתא לאו הפסקה היא משום דלאו בכלל
גזירת פורענות התבואה הוא דלמא ליה אילו תבואה הואי איהו
נמי אישתדוף וזע אחר מי הו
הפסקה: וסגור אומר. מה שצדק
מן היוצר יעשה ואני לא צדקתי מן
השמים בתחילת השנה שילתימי
בשעורים אלא בחטין: כל שדוסי.
ככל מקום שהן: לפך. מולך: וולכו
ארעסיה. ואפי' ישנן צדקתא אחרת:
היטה שנה שדפון. גבי מוכר זומן
שהיובל נוהג שאינו מותר לו לגאול
פחות משתי שנים תנן לה בערכין
שלף ירדו בשמים: אינו עולה לו מן
(דף כט:). או שנים כשני אלוהו.
אלא ירדו בשמים: אינו עולה לו מן
המנין. שמי שנים: הא איכא תבואה
דזוכתא אחריסי. אע"ג דההוא צבאגא
אישתדוף אמרינן לתא דידיה (נמול
דידיה) גרס (ט) וסלקין ליה מגרע
מדימס מנה שמגיע לשנה אחת כאילו
היו זה פירות: שיש צבן תבואה.
צבוס מקום צארכ: אפקעתא
דמלכא. המלך ציטלו מלורעה והרי
היא כמו שאינה ולא קראה הכתוב
לישראל שנת תבואה: אלא מעסה.
אי כמאן דליתה: לא תעלה לו גזירוע.
מקדוש שדהו וצבא לפדומו שנתן לו
הכתוב פדיון בתחילת היובל חמשים
שקל כסף (ויקרא כו) ואם אחר היובל
וחשב לו הכהן וגו' ונגרע מערכך
(שס) שנים שעברו הוא נגרע מן
החשבון כמה שמגיע להם ונותן כמה
שמגיע לשנים הבאות. וכיון דבשביעית
כמאן דליתנהו למה הן נמנות לפחות
את הפדיון דמתן נותן סלע ופונדיון
לשנים הבאות שזהו החשבון המגיע
לכל שנה כשאתה מחלק חמשים
סלעים לגמ"ט שנים נמצאו שביעיות
מועילות לגרע הפדיון דלי מלית
שבע שמיטות ומחלק חמשים שקלים
למ"צ שנה מגיע לכל שנה קרוב
לסלע ודינר: למשטה ציה פירי.
הלכך סלקא ליה דגבי פדיון שדה
אחזה לא כמיב שני תבואות: לא
שנו. אם מכת מדינה היא מנכה
לו: אלא לא זרעה. ואשתדוף
רובא דצבאגא לא מנכה ליה: רבי
חנינא בן דוסא במסכת מענין:
פסס

קו. בא מציעא קו.

אי הוית חוית לאשתיורי לך הוי משתייר לך מרנפשאך. גבי מוכר
איכא למימר הכי דאפילו יפטור אותו הממכר מליתו חכירותו
הרי לא נשתייר כלום דנשדף כל השדה איירי והא דקמתי מנכה לו
לישגא קלילא נקט אי נמי
המעט הנמצא לענין שיהא קורא
כי נשארנו מעט מהרבה כיון ששום
שדה לא פלט מהפסד מרובה אבל
ממכר שגוף הקרקע שלו וממנו יש
לו לקבל חכירות כדאמר לעיל
מארעאי קבעינא יכול הממכר לומר
למוכר כי נשארנו מעט מהרבה והרי
נשאר לי חכירותי מה שקצבתי עמך
צבן וכן כורין: אלא מעתה
שביעית תעלה בו. תימה מאי אלא
מעתה בלאו הכי תקשה אצרייתא
אמאי איך שביעית עולה מן המנין כיון
דלא דמי לשני אלוהו וי"ל דשפיר
קאמר אלא מעתה דלי אמת (א)
דמכת מדינה לא חשיב אלא דומיא
דשני אלוהו אמי שפיר דהוה תלינן
טעמא צמה שזו השדה אינה ראויה
לתבואה לא מיקרי שני תבואות והיינו
כי ליכא תבואה צעולם כגון שני
אלוהו אבל יש תבואה צעולם חשיב
שדה זו ראויה לתבואה אף על גב
דאישתדוף רובא דצבאגא אבל שביעית
ודאי אף על גב דאיכא תבואה בחו"ל
שדה זו אינה ראויה לתבואה כיון
שהיא צארכ אבל השתא דלמא כי
(ה) אישתדוף רובא דצבאגא הוה מכת
מדינה ולא חשיבא שדה זו ראויה
לתבואה ואפי' הכי גזירת הכתוב
הוא כיון דאיכא תבואה צעולם עולה
לו מן המנין א"כ אפי' שביעית נמי
ומשני שביעית אפקעתא דמלכא הוא
ואי אפשר להיות תבואה צארכ צהימר
כלל ולהכי לא מקרי שנת תבואה
אבל שנת שדפון דאע"ג דהוי מכת
מדינה אי אשתדוף רובא דצבאגא
חשיבא אפשר להיות זה תבואה כיון
שיש בחו"ל צבוס מקום צעולם כי
צאפשר להיות זה תבואה מיקרי
שנת תבואה וצננים כשני אלוהו
חשיב כלל אפשר להיות זה תבואה
כיון דצבוס מקום ליכא:

מתיב רב ששת רועה שהיה רועה עדרו בו'. תימה

אמאי לא פריך ממתניתין דהפועלים
(לעיל דף גז.): דמתן הארי והדוב הרי
זה אונס ואמאי נימא אילו נלחם בהם
הוה מקיים ציה גם את הארי וי"ל
דהתם כיון שהיה שם ולא צא לו
רוח גבורה איך יכול לומר דהוה
מקיים ציה אבל הכא שלא היה שם
דלמא אי הוה התם היה צו רוח
(ה) וגבורה ודעת להלחם והוה מקיים
ציה גם את הארי בו':

לניסא וזמא מיהא חויא קשיא.

תימה מאי קשיא הא אמרן
לעיל דכי אמר ליה וזעה חטין זרעה
שערי ואשתדוף דמני אמר ליה אי
זרעה חטין הוה מקיים צי ותגור
אומר ויקם לך וכו"ש כשלא זרעה כלל
דליכא הוכחה שהיה ראויה להשתדף
וי"ל דשמואל מייירי כגון שאמר
ליה זרע כל מה שתמצא דהשתא
הוא תפלתו של זה שיליח כל מה
שמתפלל על מין אחד של חטין:
וקיימא

עין משפט נר מצוה

לו א מיי פ"ח מהל'
שכירות הלכה ה סמג
עשין פטו טו"ש"ע ח"מ סי'
שכט סעף ב':
לו ב ג מיי שם טו"ש"ע
שם סעף א':
לח ד מיי פ"ח מהל'
ויול הלכה י:
לפ ה מיי פ"ד מהל'
ערכין הלכה ו':
ב ד מיי פ"ח מהלכות
שכירות הל' ה סמג
עשין פטו טו"ש"ע ח"מ סי'
שכט סעף ב':
ד ומיי פ"ג מהל' שכירות
הלכה ח טו"ש"ע ח"מ סי'
כלל סעף י' ומי שג
סעף יז':

תורה אור השלם

- 1 ותגור אומר ויקם לך
ועל דרבך נגה אור:
איוב כב כח
- 2 ויאמרו אל יקיימהו
הבניא תפל נא ותחננו
לפניך ותתפלל בעדנו
אל יי אלהיך בעד כל
השארית היות פי
נשארנו מעט מהרבה
כאשר עיניך ראות
אתנו: ירמיהו מב ב
- 3 במספר שנים אחר
היובל תקנה מאת
עמיתך במספר שני
תבואת ימך לך:
ויקרא כה טו
- 4 לא יבשו בעת רעה
ירמיהו רעבון ישעיהו:
- 5 גם את הארי גם הדוב
הבה עבדך וקהה
הפלישתי הערל הוה
קאודו מהם פי תרף
מערכה אלוהים חיים:
שמואל א י' לו